

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 624)

Ölüm Cezasının Kaldırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/831)

T.C.

Başbakanlık

23.6.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-909/3019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 21.6.2004 tarihinde kararlaştırılan “Ölüm Cezasının Kaldırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere, 7.5.2004 tarihli ve 5170 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunla, Anayasanın 15, 17 ve 87 nci maddelerinde yapılan değişikliklerle ölüm cezaları Anayasadan, 131 inci maddesinde yapılan değişiklikle de Genelkurmay Başkanlığına Yükseköğretim Kuruluna üye seçilmesi yönünde imkân veren hüküm maddeden çıkartılmıştır.

Ayrıca, Avrupa Birliğine üye tüm ülkeler gibi, Ülkemiz de İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi)'ye Ek 13 No'lu Protokol'ü imzalamıştır. Söz konusu Protokol idam cezasını tamamen kaldırmayı öngörmektedir. Ülkemiz 13 No'lu Protokol'ü henüz onaylamamışsa da, onaydan önce konuyla ilgili olarak gerekli değişiklikleri yapmak amacıyla, çeşitli kanunlarda yer alan ölüm veya idam cezalarının kanun metinlerinden çıkarılması gerekmektedir.

Anayasada yapılan bu değişikliğe ve İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 13 No'lu Protokol'e uyum sağlamak amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Maddeyle, Anayasada yapılan bu değişiklik çerçevesinde; 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 23.5.1928 tarihli ve 1322 sayılı Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlanı ve Meriyet Tarihi Hakkında Kanunda, 4.4.1929 tarihli 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda, 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununda, 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunda, 8.9.1971 tarihli ve 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanunda, 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda, 4.2.1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununda, 12.4.1991 tarihli ve 3713 tarihli ve Terörle Mücadele Kanunu ile 17.2.2000 tarihli ve 4533 sayılı Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanunu, 3.8.2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile 30.5.1283 tarihli Demiryollarının Usulü Zabıtasına Dair Nizamnamede yer alan ölüm veya idam cezalarına ilişkin hükümler kaldırılmış ve bu kanunlarda yer alan ölüm veya idam cezasını gerektiren fiillerin karşılığında ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası öngörülmüştür.

Öte yandan, ölüm veya idam cezasının yerine öngörülen ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasının, ceza ve ceza usul hukukuna ilişkin genel ilkeleri ile cezanın infazına ilişkin hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre; ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası, ağır hapis cezasının bir türü olup, hükümlünün hayatı boyunca devam edecektir.

Ayrıca, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasının bir başka ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasıyla, müebbet ağır hapis cezasıyla veya hürriyeti bağlayıcı cezayla içtimama ilişkin özel hükümlere de yer verilmiştir.

Madde 2. - Maddeyle, Anayasanın 131 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, Genelkurmay Başkanlığınca Yükseköğretim Kuruluna üye seçilmesine imkân veren 2547 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Ayrıca, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterinin Haberleşme Yüksek Kurulu üyeleri arasından çıkarılması ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği temsilcisinin Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri arasından çıkarılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Madde 3. - Yürürlük maddesidir.

Madde 4. - Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

30.6.2004

Esas No. : 1/831

Karar No. : 58

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 25.6.2004 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Ölüm Cezalarının Kaldırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (1/831)", Komisyonumuzun 28.6.2004 tarihli 49 uncu toplantısında, Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine üye olma çalışmaları çerçevesinde yürütülen sivilleştirme uygulamalarının kamu yönetiminde hayata geçirilmesini teminen, ölüm cezalarını kaldıran ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasını öngören Tasarının 2 nci maddesinde yer alan düzenlemelere paralel olarak Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kuruluna, Millî Güvenlik Kurulunca üye seçilmesine ilişkin yetkinin de kaldırılmasını sağlamak amacıyla Tasarının 2 nci maddesine (A) fıkrası eklenmiş, diğer fıkralar (B), (C) ve (D) olarak teselsül ettirilmiştir.

Tasarının diğer maddeleri, Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Ağrı	Kırkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	Feridun Fikret Baloğlu
Kilis	Adana	Antalya
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
Orhan Yıldız	Yüksel Çorbacıoğlu	<i>Semiha Öyüş</i>
Artvin	Artvin	Aydın
(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
Feridun Ayvazoğlu	Muzaffer Külcü	<i>Mahmut Durdu</i>
Çorum	Çorum	Gaziantep
(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Esat Canan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Mehmet Yılmazcan</i>
Hakkâri	Isparta	Kahramanmaraş

Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye Harun Tüfekçi Konya (Toplantıya katılmadı)	Üye Kerim Özkul Konya (Toplantıya katılmadı)
Üye Muharrem Kılıç Malatya (Toplantıya katılmadı)	Üye İsmail Bilen Manisa (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Orhan Eraslan</i> Niğde (Karşı oy yazımız eklidir)
Üye Ömer Kulaksız Sivas (Toplantıya katılmadı)	Üye Mehmet Nuri Saygun Tekirdağ (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Bekir Bozdağ</i> Yozgat

KARŞI OY YAZISI

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Ölüm Cezasının Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısına Karşı Oy Yazımızı sunuyoruz.

Esas itibariyle ölüm cezasının kaldırılmasının hararetli bir tarafı olmamız dolayısıyla tasarıya esasta karşı değiliz. Ancak, tasarının bütünü incelendiğinde büyük bir sistemsizlik içerisinde düzenlendiği kanun yapma tekniği açısından oldukça kötü olduğu görülecektir. Bütün bunlar bir yana Ceza Hukukuna bu kanunla “kıyas” kavramı sokulmuştur. Bunu da doğru bulmamaktayız.

Ayrıca, TCK, CMUK ve İnfaz Kanunu gibi temel kanunların yeniden hazırlanması için Adalet Komisyonunda bir takım çalışmalar devam ederken İnfaz Kanununda yeni bir düzenleme yapılması, yeni karışıklıklara yol açacak niteliktedir.

Öte yandan; 4471 sayılı Yasayla müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen ölüm cezalarının bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kendiliğinden ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına dönüştürülmüş olması evrensel ceza hukuku ilkeleriyle ve kazanılmış hak ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. İleride Türkiye'nin AİHM nezdinde mahkumiyetine yol açabilecek bir düzenlemedir.

Bu nedenle tasarı hakkında karşı oy yazımızı sunuyorum.

Saygılarımla.

Orhan Eraslan

Niğde

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASI İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI**

MADDE 1. - A) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun;

1) 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

2) 12 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

3) 13 üncü maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ağır hapis cezası, ağırlaştırılmış müebbet, müebbet veya muvakkattir."

"Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ve müebbet ağır hapis cezası hükümlünün hayatı boyunca devam eder."

4) 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler için" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına hükümlüler için" olarak değiştirilmiştir.

5) 43 üncü maddesinde yer alan "İdam" ibaresi, "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

6) 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "İdam" ibaresi "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

7) 50 nci maddesinde yer alan "ölüm" ibaresi "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

8) 51 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "ölüm" ibareleri "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

9) 54 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "Ölüm" ibaresi "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

10) 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "İdam" ibaresi,

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASI İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

11) 58 inci maddesinin son fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

12) 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

13) 61 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

14) 62 nci maddesinde yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

15) 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

16) 65 inci maddesinin (II) numaralı fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

17) 66 ncı maddesinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

18) 70 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 70. - Birden çok ağırlaştırılmış müebbet ağır hapse mahkumiyet halinde bir yıldan az ve altı yıldan fazla, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ile müebbet ağır hapis cezasına mahkumiyet halinde dokuz aydan az ve beş yıldan fazla, birden çok müebbet ağır hapse mahkumiyet halinde ise altı aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, hükmedilecek miktarı geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek üzere, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis veya müebbet ağır hapis cezaları infaz olunur."

19) 73 üncü maddesine aşağıdaki fıkra birinci fıkra olarak eklenmiştir.

"Cezalardan biri ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve diğeri şahsî hürriyeti bağlayıcı muvakkat bir ceza ise, ilave edilecek cezanın nev'i ve miktarına göre yirmi günden az ve altı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

seneden fazla olmamak üzere geceli gündüzlü bir hücrede tecrit edilmek suretiyle ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası tatbik olunur."

20) 82 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkumiyet durumunda iki kat olarak uygulanır."

21) 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "Ölüm" ibaresi "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak, ikinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

22) 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "İdam" ibaresi, "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

23) 118 inci maddesinde yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

24) 125 inci maddesinde yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

25) 126 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

26) 127 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

27) 129 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

28) 131 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

29) 133 üncü maddesinin ikinci ve beşinci fıkralarında yer alan "ölüm" ibareleri, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

30) 136 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

31) 137 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

32) 146 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "idam" ibareleri, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

33) 147 nci maddesinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

34) 149 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

35) 156 ncı maddesinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

36) 285 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

37) 286 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

38) 296 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

39) 301 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

40) 302 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

41) 303 üncü maddesinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

42) 305 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

43) 407 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

44) 450 ncı maddesinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

45) 451 inci maddesinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

46) 463 üncü maddesinde yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

B) 23.5.1928 tarihli ve 1322 sayılı Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlanı ve Meriyet Tarihi Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan "idam hükümlerinin infazı" ibaresi, madde metninden çıkartılmıştır.

C) 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun;

1) 110 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "cezalar ile ölüm cezasını" ibaresi "cezaları" olarak değiştirilmiştir.

2) 283 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ölüm veya" ibaresi, madde metninden çıkartılmıştır.

3) 305 inci maddesinde yer alan "cezalar ile ölüm cezalarına" ibaresi, "cezalara" olarak değiştirilmiştir.

4) 421 inci maddesinde yer alan "ölüm ve" ibaresi, madde metninden çıkartılmıştır.

D) 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

E) 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun;

1) 1 inci maddesinin (1) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

2) 2 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasının infazı

Madde 2. - Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına hükümlü hakkında hücrede kalma süresi; 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 70, 73 ve 82 nci maddelerinde bu suç için öngörülen şekilde, terör suçluları hakkında ise

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

müebbet ağır hapis cezası için öngörülen süreler üç kat olarak uygulanır."

3) 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler 30" ibaresi, "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlüler 25" olarak, ikinci fıkrasında yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenlerin 33" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına hükümlülerin 29" olarak, aynı fıkra da yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenlerin 36" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına hükümlülerin 32" olarak değiştirilmiştir.

4) Ek 2 nci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler" ibaresi, "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına hükümlüler" olarak değiştirilmiştir.

5) Geçici 10 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11. - Ölüm cezaları 3.8.2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerine göre müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülenlerin kesinleşmiş cezaları, bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, kendiliğinden ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına dönüşür. Bu hükümlülerin, ceza infaz kurumunda geçirecekleri süre ile infaz usulü, hükmü veren mahkeme tarafından ve dosya üzerinden saptanır.

GEÇİCİ MADDE 12. - Haklarında 3.8.2002 tarihli ve 4771 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uygulanan hükümlülerin dosyalarından;

a) Henüz Yargıtaya gönderilmemiş veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunanlar ile daha önce Türkiye Büyük Millet Mec-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

lisine gönderilmiş olanlar hükmü veren mahkemece,

b) Yargıtayda bulunanlar ilgili ceza dairesince,

acele işlerden sayılmak ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi dikkate alınmak suretiyle karara bağlanır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan dosyalar, gelişlerindeki usule uygun olarak bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde hükmü veren mahkemeye geri gönderilir.

Askerî mahkemeler, Askerî Yargıtay Başsavcılığı ve Askerî Yargıtayda bulunan dosyalar hakkında da bu madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

4771 sayılı Kanunun 1 inci maddesi kapsamı dışında olan idam cezası hükümlüleri hakkında da bu madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır."

F) 8.9.1971 tarihli ve 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan "idam" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

G) 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "İdam" ibaresi, "Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

H) 4.2.1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 14 üncü maddesinin (2) numaralı bendinde yer alan "ölüm" ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

I) 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler" ibaresi, "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası alanlar"

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

olarak değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ölüm cezaları 3.8.2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerine göre müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları ile ölüm cezaları ağırlatılmış müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen veya ağırlatılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkum olan terör suçluları hakkında, bu Kanun ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun şartla salıvermeye ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bunlar hakkında ağırlatılmış müebbet ağır hapis cezası ölünceye kadar devam eder."

J) 17.2.2000 tarihli ve 4533 sayılı Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanununun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "ölüm" ibaresi, "ağırlatılmış müebbet ağır hapis" olarak değiştirilmiştir.

K) 3.8.2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 1 inci maddesi ile geçici 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

L) 30.5.1283 tarihli Demiryollarının Usulü Zabıtasına Dair Nizamnamenin 1 ve 2 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. - A) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6 ncı maddesinin (b) fıkrasının (3) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

B) 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

C) 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkroda yer alan "9" ibaresi "8" olarak değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2.- A) 21.6.1927 tarihli ve 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkradaki "11" ibaresi "10" olarak değiştirilmiştir.

B) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6 ncı maddesinin (b) fıkrasının (3) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

C) 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

D) 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hak-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe gider.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

kında Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkırada yer alan "9" ibaresi "8" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3.- Tasarımın 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Tasarımın 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

C. Çiçek

Devlet Bakanı V.

B. Atalay

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

